ОЈУНБАЗЛАР

Кәндин кәнарындан бир адам чыхыб кәлир. Гоча кәндчи Ҹәфәрәли чүт әкир. Узагдакы адам јетишир вә салам верир. Суал-ҹаваб.

Јавуг кәлән сорушур:

— Ај гардаш, бура мүсәлман кәндидирми?

Ҹәфәрәли — Һә-һә, көрүнүр-ки, набәләдсән.

Набәләд адам — Мән Аразын о тајындан кәлирәм.

Ҹәфәрәли — Хош кәлмисән **[вура-вура кәлир]** — һара бәлә, иншаллаһ?

Набәләд — Валлаһ, доғрусу, Иранда күзәран чох пис кечир. Иш јох, пул јох. Кәлдим бу тәрәфләри јохлајым көрүм нә илә мәшғул олмаг олар ки, бир тикә чөрәк пулу әлә кәлсин.

Ҹәфәрәли — Хуб, гардаш, бәс сәнин әлиндән нә кәлир?

Набәләд — Валлаһ, нә дејим...

Ҹәфәрәли — Чүт әкмәк биләрсән?

Набәләд — Валлаһ, нә дејим. Бу ишә һеч адәт еләмәмишәм.

Ҹәфәрәли — Бәнналыгдан, дүлкәрликдән неҹә? Габ-гашыг гајыра биләрсән?

Набәләд — Валлаһ, адәтим дејил.

Ҹәфәрәли — Кәнканлыгда неҹә, сәриштән вар?

Набәләд — Доғрусу, башым чыхмаз.

Ҹәфәрәли — Јә'гин алыш-вериш әһлисән, јә'гин ки, сәнәтин дүканчылыгды.

Набәләд — Јох-јох.

Ҹәфәрәли — Бәлкә молласан, мәрсијәхансан.

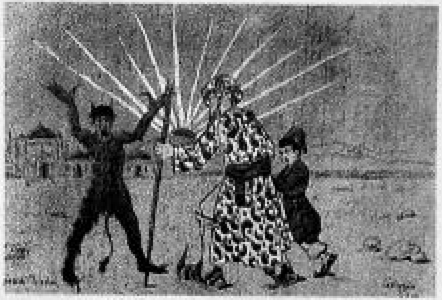

«МОЛЛА НӘСРӘДДИН» СӘҺИФӘЛӘРИНДӘ

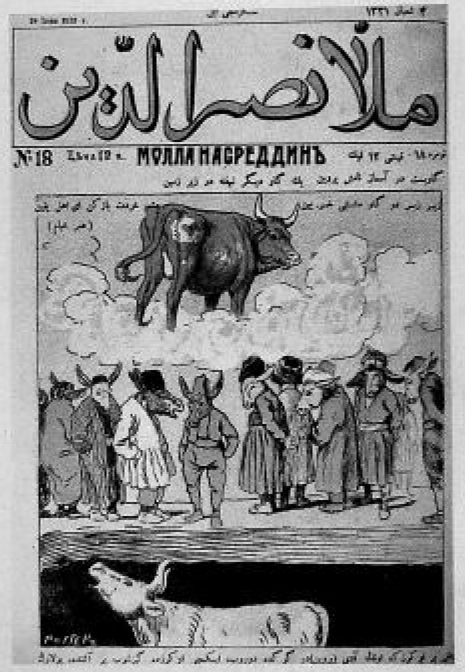

Нәбәлад — [о үзә-бу үзә баха-баха]. Ај гардаш, сәни анд верирәм о бир аллаһа, бирҹә де көрүм, сән болшевик-зад дејилсән ки?

Ҹәфәралы — Ај нәбәлад гардаш, мән дә сәни анд верирәм һәмән аллаһа ки, бир аз бу сөзләри јавашҹа даныш.

Нәбәлад — [о үзә-бу үзә бахыр]. Нә вар ки, әзизим?

Ҹәфәралы — [јавашҹа]. Ај гардаш, бағышла, адыны да билмирәм. Анд верирәм сәни о һәзрәт Аббаса, билирәм бу мәһәррәмлик күнләри Иран тәрәфиндән бу тәрәфә һәмишә шәбеһкардан вә молла, мәрсијәхан кечәрди. Амма бу ил онлар бизим һөкумәтин горхусундан бу тәрәфә аддым ата билмирләр. Әкәр доғурдан да мәрсијәхан, јахуд шәбеһ чыхардансан, бу ишин үстүнү ачма, јохса бизим кәнддә бир пара адамлар сәни инҹидәрләр.

Нәбәлад — [бир гәдәр фикирдән сонра]. Ја'ни онлар нә дејирләр? Нә рәсул, нә һеч бир нәфәр зад олмасын?

Ҹәфәралы — Бәс неҹә? Бәс неҹә? [Јавашҹа вә горха-горха]. Аллаһ онлара лә'нәт ејләјә.

Нәбәлад — Лә'нәтул-ла әла говмуз-залимин.

Ҹәфәралы — Һәлә о нәди ки, һәлә дејирләр ки, нә'үзу билла... [о үзә-бу үзә бахыр] дејирләр ки, нә'үзу билла—ај гардаш, сән һәзрәт Аббас, сәнин адын нәди?

Нәбәләд — Молла Гүдрәтәлидир.

Ҹәфәралы — Молла Гүдрәтәли, бу мәл'унлар һәлә аллаһа дә ол атырлар, һәлә имам, пејғәмбәр нәди ки.

Гүдрәтәли (тә'ҹили) — Неҹә ја'ни аллаһа?

Ҹәфәралы — Аллаһа дејирләр ки, имам Ҹә'фәр сурәси. О сөзү мәним дилим тутмаз.

Молла Гүдрәтәли — Ахыр јенә нә дејирләр ки?

Ҹәфәралы — Јох-јох. Ону сорушма, ону мәним дилим тутмаз (сүкут).

Ҹәфәралы — Дејирләр ки, аллаһ јохду...

Молла Гүдрәтәли — Лә'нәтулла әла говмуз-залимин.

Ҹәфәралы — Амин...

Л Ә ' Н Ә Т

Мүәллим Һәсәнов — 28 јашында.
Абан бәј — гумарбаз — 30 јашында.

ӘВВӘЛИНЧИ МӘҸЛИС

Әввәлинчи мәҹлис башланыр учител Һәсәновун отағында. Отағын ики гапысы вар: бири јандан, бир дә габагдан. Отағын бир күнҹүндә бир јазы столу, бир тәрәфдә сары шкаф. Столун үстә он-он беш шакирд дәфтәри, бир шүшәсиз лампа, бир тәрәфдә тахт, үстүндә јорған-дөшәк. Дивардан бир көһнә јај палтосу асылыб. Һәсәнов отуруб столун бир тәрәфиндә, башында јај фуражкасы, бир аз исти верилмиш. Онун јанында Абан бәј, башы ачыг. Һәсәнов әлиндә карт кағызларыны тутуб гарышдырыр. Шкафын үстә бир глобус. Гапынын бири ачыгды вә үзаг Митталы (!) вапир.

(Үзүн тутуб гапыја учадан)

Һәсәнов — Әһмәд, сән оху. (Үзүн тутуб Абан бәјә). Мән олдум сәккиз, сән олдун дөрд.

Абан бәј — Ај сән өлесән. Әдә неҹә дөрд? Һушун дағылыб? Бајаг дөрд идим. Инди дә икисин кетдим. Бу алты дана. Дејирсән үстүнә түпүрүм.

Һәсәнов — (Картлары јенә бир чалыр. Папирос ағзында). Өлсүн! (Үзүн гапыја тутуб). Әдә, демәдим оху (пајлыјыр).

Сәс — Учител, с начала?

Һәсәнов — (Карт әлиндә). Јох, «попроворнеј одевајтеси»дән оху, һеј!

Абан бәј — Еј, мәјидини көрүм. Ат јерә гызыл онлуғу, доғурлуғундан апарыр күрзә!

Һәсәнов — Көзүнү сил!

Сәс — Учител, ахы орда галмамышдыг. «Солнышко в окно»—бурдандыг.

Һәсәнов — Һеј, де јахшы, оху!

Сәс — Человек, и звер, и пташка, всјо берјотсја за дела, с ношеј тащитсја букашка, за медом летајет пчела.